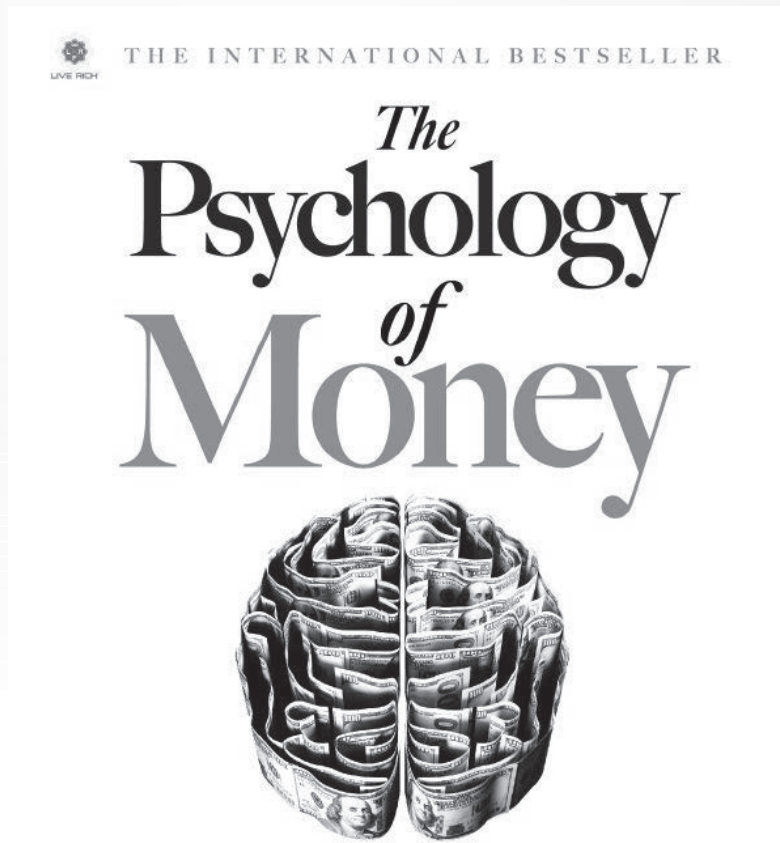

The Psychology of Money

จิตวิทยาว่าด้วยเงิน

จิตวิทยาว่าด้วยเงิน

บทเรียนเหนือกาลเวลาเรื่องความมั่งคั่ง ความโลภ และความสุข
ที่คุณไม่ควรพลาด

MORGAN HOUSEL เขียน รณิน รัตมีธรรมชาติ แปล

เขียนโดย.....ดร.ขวัญฉัตร วงศ์จันทร์ทิพย์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

khwachat.wo@ssru.ac.th

หนังสือเล่มนี้ให้ผู้อ่านได้พิจารณาอีกมุมมองเกี่ยวกับการเงิน และการลงทุน ผู้เขียนแนะนำวิธีที่มีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นกับการเงินและการตัดสินใจทางการเงินอย่างชาญฉลาด รวมไปถึงแสดงให้เห็นว่าจิตวิทยาสามารถทำงานเพื่อเราและต่อต้านเราได้อย่างไร หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น 19 บทที่ครอบคลุมวิธีคิดของเราเกี่ยวกับเงิน และบอกเราว่าความคิดของเราต่อการเงินมีส่วนในการตัดสินใจที่สำคัญในชีวิตได้อย่างไร หลักการของหนังสือเล่มนี้คือการทำเงินให้ได้ดีเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของเราเพียงเล็กน้อยเท่านั้นแต่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมากกว่า แม้แต่คนฉลาดที่สุดก็เป็นเรื่องยากที่จะสอน

อัจฉริยะที่ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ก็สามารถประสบปัญหาทางการเงินได้ ในทางตรงกันข้ามคนธรรมดาทั่วไปที่ไม่ได้เรียนรู้ทางด้านการเงินเลย ก็สามารถร่ำรวยได้ถ้าหากพวกเขามีทักษะทางด้านพฤติกรรมที่เพียงพอ หนังสือเล่มนี้จะเป็นแรงบันดาลใจให้พวกเราใช้ชีวิตอย่างมั่งคั่งด้วยการตัดสินใจอย่างชาญฉลาด

ไม่มีใครเป็นคนบ้า แต่ทุกคนมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน มีพื้นฐานครอบครัวไม่เหมือนกัน เกิดในช่วงเวลาต่างกัน การทำงานของเงินจึงแตกต่างกันสิ่งที่ทำเหมือนเป็นเรื่องที่บ้าสำหรับคนหนึ่ง อาจเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับอีกคนหนึ่ง คนที่อยู่ในช่วงที่ตลาดหุ้นปรับขึ้นตามอัตราเงินเฟ้ออาจมองว่าตลาดหุ้นนำลงทุนสร้างผลตอบแทนได้ดีมาก แต่ถ้าคนที่ลงทุนในช่วงตลาดหุ้นไม่ขยับไปไหนอาจมองว่าตลาดหุ้นไม่นำลงทุน ดังนั้นจึงไม่มีใครเป็นคนบ้าเพราะทุกคนตัดสินใจด้วยประสบการณ์เฉพาะบุคคลตามเวลานั้น ๆ

ความเพียงพอ หลายคนที่ประสบความสำเร็จแต่ยังไม่พอใจความสำเร็จเหล่านั้น จึงยอมรับความเสี่ยงมากขึ้น ทำในสิ่งที่ผิดกฎหมายจนสุดท้ายต้องเข้าไปอยู่ในเรือนจำและสูญเสียทุกอย่าง สิ่งที่คุณเขียนให้ระวังคือความอันตรายหากความรู้สึกของการอยากมีเงินมากขึ้น มีอำนาจมากขึ้นทำให้มีความทะเยอทะยานเพิ่มขึ้นเร็วกว่าความพึงพอใจ หากไม่รู้จักราค่าว่า 'พอ' ความทุกข์ก็อาจมาเยือนได้ อีกข้อหนึ่งคืออย่าเปรียบเทียบกับคนที่มีความมั่งคั่งมากกว่าเรา เช่น ไปเปรียบเทียบกับบอร์เน บัฟเฟตต์ เราไม่มีทางมีความมั่งคั่งกว่าเขาได้เลย เราควรสนใจที่อิสรภาพ ครอบครัวและเพื่อนฝูง และความสุขกับสิ่งรอบตัว

การสร้างผลตอบแทนทบต้น เราไม่จำเป็นต้องสร้างผลตอบแทนสูงที่สุดต่อปี เพราะผลตอบแทนนั้นอาจมาได้เพียงครั้งเดียว แต่ให้สร้างผลตอบแทนค่อนข้างดีและทำต่อไปได้ในระยะยาว ผู้เขียนยกตัวอย่างบอร์เน บัฟเฟตต์ ที่ลงทุนมาตั้งแต่วัยรุ่น โดยได้รับผลตอบแทนเฉลี่ย 22% ต่อปี และอาศัยการสร้างผลตอบแทนทบต้นซึ่งมากกว่า 99.9% เกิดขึ้นหลังจากเขามีอายุ 60 ปี กับจิม ไชมอนส์ ซึ่งลงทุนได้ผลตอบแทนเฉลี่ย 66% ต่อปี แต่ลงทุนช้ากว่าทำให้เขามีทรัพย์สินน้อยกว่าบอร์เน บัฟเฟตต์ 75%

การได้มาซึ่งความมั่งคั่งกับการรักษาไว้ซึ่งความมั่งคั่งนั้นไม่เหมือนกัน การได้เงินมานั้นเป็นเรื่องความกล้าเสี่ยงเป็นคนมองโลกในแง่ดีและการนำตัวเองไปอยู่จุดที่ถูกต้อง แต่การรักษาเงินต้องทำในสิ่งตรงกันข้ามกับการยอมรับความเสี่ยง นั่นคือมีความอ่อนน้อมถ่อมตนและความหวาดกลัวว่าสิ่งที่สร้างขึ้นมานั้นจะถูกพรากไป ต้องมีความประหยัดและยอมรับว่าอย่างน้อยสิ่งที่ได้ทำลงไปบางอย่างได้มาจากโชค ความสำเร็จที่เกิดขึ้นในอดีตอาจจะไม่ได้กลับมาเกิดขึ้นอีก

หางยาวคุณชนะ เป็นไปได้ยากมากที่ลงทุนทุกครั้งจะประสบความสำเร็จ ในปี 2013 บอร์เน บัฟเฟตต์ กล่าวว่าเขาได้เป็นเจ้าของหุ้น 400 – 500 ตัวในชีวิตของเขา แต่มีหุ้นเพียง 10 ตัวที่สามารถสร้างเงินส่วนใหญ่ของเขาได้ การตัดสินใจลงทุนให้ถูกเวลา เช่น ลงทุนในช่วงเศรษฐกิจถดถอย เมื่อเวลาผ่านไปก็สามารถสร้างผลตอบแทนที่คุ้มค่าได้

อิสรภาพ การมีความสามารถในการทำสิ่งที่อยากจะทำ ในเวลาที่ต้องการ กับผู้คนที่เราต้องการนั้นคือความมั่งคั่งที่แท้จริง ความมั่งคั่งจำนวนน้อย หมายถึง การหยุดงานได้เพียงไม่กี่วันในเวลาที่ยวยโดยที่เงินในธนาคารไม่หายไปหมด เมื่อมีความมั่งคั่งเพิ่มขึ้นก็มีความสามารถในการรอกองงานดี ๆ ที่อาจเปลี่ยนชีวิตของเรา การมีรายได้มากแต่ไม่มีอิสรภาพไม่ได้หมายความว่าเรามีความมั่งคั่ง หลายคนคิดว่าพวกเขาควรได้รับการยกย่อง เชิดชู เมื่อได้ใช้สิ่งของแพง ๆ เช่น รถเฟอร์รารี ลัมโบกินี ผู้คนภายนอกเมื่อมองมาที่รถเขาประทับใจในตัวรถโดยไม่ได้สนใจว่าใครเป็นคนขับ หากเป้าหมายของเราคือการได้รับความเคารพและการยกย่องจากผู้อื่น การใช้จ่ายเงินไม่อาจนำมาซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้แต่เป็นความอ่อนน้อมถ่อมตน ความเมตตา และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นต่างหาก

การตัดสินใจความมั่งคั่งจากสิ่งที่เห็นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ความมั่งคั่งคือสิ่งที่เรามองไม่เห็น เช่น รถหรูที่ไม่ได้ซื้อ
นาฬิกาที่ไม่ได้ใส่ สิ่งเหล่านี้เป็นรายรับที่ไม่ถูกจ่ายออกไป คุณค่าของความมั่งคั่งอยู่ที่การทำให้เรามีทางเลือก มีความ
ยืดหยุ่น และสงบเงียบเพียงพอที่จะทำให้เราสามารถซื้อของได้มากกว่าในวันนี้ เมื่อเรามองออกไปผู้คนมากมายที่ดูสมถะแต่
แท้จริงแล้วมั่งคั่ง และเต็มไปด้วยผู้คนที่ยู่ง่ายแต่อาจกำลังล้มละลายก็เป็นได้ ผู้เขียนแนะนำให้จำสิ่งนี้ไว้เวลาตัดสินใจ
ความสำเร็จของผู้อื่นและการตั้งเป้าหมายของตัวเอง

การเก็บออม ความมั่งคั่งเป็นการสะสมของเงินที่เหลือหลังจากที่เราได้ใช้จ่ายแล้ว แต่เราจะไม่สามารถสร้าง
ความมั่งคั่งได้ถ้าไม่มีการเก็บออมเงิน แม้การลงทุนสามารถสร้างผลตอบแทนได้เยอะกว่าการออมเงินแต่มีความไม่แน่นอน
และควบคุมไม่ได้ ในทางตรงข้ามการออมเงินเป็นสิ่งที่ควบคุมได้ การออมเงินสามารถทำได้โดยใช้จ่ายให้น้อยลง การใช้
ใช้จ่ายให้น้อยลงได้ต้องมีกิเลสที่ลดลง และกิเลสจะลดลงได้เราต้องสนใจสิ่งที่คนอื่นคิดกับเราน้อยลง ดังนั้นเรื่องของเงินจึง
เป็นเรื่องของจิตวิทยามากกว่าการเงิน

ความสมเหตุสมผลย่อมสำคัญกว่าการยึดเหตุผล การเงินในเชิงวิชาการให้ความสนใจกับการคิดค้นสูตร
คณิตศาสตร์เพื่อกลยุทธ์การลงทุนให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด แต่ในความเป็นจริงเราไม่ได้ต้องการผลตอบแทนสูงสุดแต่ลงทุน
เพื่อที่จะได้นอนหลับสนิทตลอดคืน การตัดสินใจทางการเงินเราไม่จำเป็นต้องตั้งเป้าหมายให้มีเหตุผล แต่ควรตั้งให้
สมเหตุสมผลเพราะความสมเหตุสมผลจะทำให้เป้าหมายสามารถทำได้จริงในระยะยาว

ประวัติศาสตร์คือการศึกษาค้นคว้าสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต แต่นักลงทุนหลายคนนำข้อมูลเหล่านั้นมาคาดการณ์อนาคตซึ่ง
เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง การลงทุนโดยยึดติดกับข้อมูลในอดีตและใช้เป็นข้อมูลเพื่อทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้น ข้อผิดพลาดคือเราอาจ
มองไม่เห็นเหตุการณ์ผิดปกติที่เป็นตัวการสำคัญในการเปลี่ยนแปลง เช่น เหตุการณ์เศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ ในปี
ค.ศ. 1929 สงครามโลกครั้งที่ 2 เหตุการณ์วินาศกรรม 11 กันยายน เหตุการณ์เหล่านี้มีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทาง
เศรษฐกิจและส่งผลกระทบต่อเหตุการณ์อื่น ๆ ตามมา อีกประการหนึ่งประวัติศาสตร์อาจชี้ให้เราเข้าใจผิดเรื่องอนาคตของ
เศรษฐกิจ เพราะไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับโลกปัจจุบันเข้าไปด้วย เช่น หากย้อนกลับไป
50 ปีก่อนหุ่นกลุ่มเทคโนโลยีไม่มีอยู่ในดัชนีเอสแอนด์พี 500 แต่ปัจจุบันมีจำนวนมากว่าหนึ่งในห้าของดัชนี

ส่วนเผื่อเพื่อความปลอดภัย การมีพื้นที่เผื่อว่าสิ่งที่ได้วางแผนไม่เป็นไปอย่างที่คิดไว้ ไม่มีใครสามารถคาดการณ์
ได้ว่าผลตอบแทนเฉลี่ยของตลาดหุ้นในอีกสิบปีข้างหน้าจะเป็นเท่าไร สิ่งที่ได้คือการคิดถึงความเป็นไปได้ สิ่งที่น่า
ลงทุนต้องตระหนักคือส่วนเผื่อเพื่อความปลอดภัย คือ ความผันผวน เราจะอยู่รอดไหมหากทรัพย์สินเราลดลง 30% ในแง่
ทางตัวเลขอาจจะรอด แต่ในแง่ของความรู้สึกทางใจอาจไม่เป็นเช่นนั้น วิธีการบรรลุเป้าหมายที่ดีที่สุดคือการตั้งเป้าหมาย
ให้ต่ำและมีการเก็บเงินออมเผื่อใช้ในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด

คุณจะไปเปลี่ยนไป เป้าหมายชีวิตแต่ละคนแตกต่างกัน ในตอนเด็กหลายคนอยากจะเป็นหมอเมื่อได้ตั้งใจมุ่งมั่นจน
ได้เป็นหมอแล้วงานที่ได้ทำปรากฏว่าไม่เหมือนกับที่ได้คาดหวังไว้ การวางเป้าหมายในระยะยาวนั้นก็เช่นกัน เป้าหมายของ
คนเราสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา มีสองสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเสมอในการตัดสินใจระยะยาว 1. ควรหลีกเลี่ยงการ
วางแผนทางการเงินที่สุดโต่งมากเกินไป 2. ควรยอมรับความจริงกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เราไม่จำเป็นต้องยึดติด
หรือเสียตายกับสิ่งที่ได้ทำลงไป สิ่งสำคัญคือการยอมรับความจริงของการเปลี่ยนแปลงและก้าวต่อไปให้เร็วที่สุด

ทุกสิ่งไม่มีอะไรได้มาฟรี การลงทุนที่ประสบความสำเร็จมีค่าธรรมเนียมที่เราต้องจ่าย โดยที่ไม่สามารถมองเห็นได้
อาจจะเป็นรูปของความกลัว ความผันผวน ความไม่แน่นอน และความเสียใจ หลายคนยินดีที่จะต้องจ่ายเงินเพื่อซื้อ

บ้าน ของที่อยากได้ แต่หลีกเลี่ยงการจ่ายให้กับผลตอบแทนจากการลงทุน เหตุผลเพราะราคาความสำเร็จจากการลงทุนไม่สามารถสังเกตเห็นได้ทันที นักลงทุนมีความรู้สึกเหมือนกับการจ่ายค่าปรับและในขณะที่ทุกคนยินดีกับการจ่ายค่าธรรมเนียม ถ้านักลงทุนมองความผันผวนของการตลาดเป็นเหมือนกับค่าธรรมเนียมแทนค่าปรับเป็นส่วนในการพัฒนากรอบความคิดเพื่อให้อยู่รอดในตลาดให้นานพอที่จะได้รับกำไรจากการลงทุน

นอกจากที่กล่าวมาผู้เขียนยังได้เขียนถึงการมองโลกในแง่ดีเป็นความเชื่อที่โอกาสในการเกิดผลลัพธ์จะเข้าข้างเราเมื่อเวลาผ่านไปแม้ว่าจะเกิดอุปสรรคระหว่างทางก็ตาม แต่การมองโลกในแง่ร้ายเป็นสิ่งที่เราจะให้ความสนใจมากกว่าการมองโลกในแง่ดี เช่น หากมีคนบอกว่าเศรษฐกิจกำลังจะตกต่ำ ตลาดหุ้นหดตัว ทุกคนจะระมัดระวังมากขึ้น

ผู้เขียนยังได้นำเรื่องที่เขียนทั้งหมดในหนังสือเล่มนี้ มารวบรวมและให้คำแนะนำในการตัดสินใจเรื่องการเงิน อาทิ เช่น อดทนน้อยความมั่งคั่งเพิ่ม บริหารจัดการเงินในแบบที่จะทำให้เรานอนหลับสนิทได้ตลอดคืน ใช้เงินเพื่อควบคุมเวลา เป็นคนที่ดีขึ้นและหุรหวน้อยลง ออมเงินตลอดเวลาและไม่จำเป็นต้องหาเหตุผลเฉพาะสำหรับการออมเงิน หาต้นทุนของความสำเร็จให้เจอและพร้อมที่จะจ่ายมัน หลีกเลี่ยงการตัดสินใจทางการเงินแบบสุดโต่ง เป้าหมายทางการเงินแต่ละคนต่างกัน ไม่มีคำตอบที่ดีที่สุดมันมีเพียงแค่คำตอบที่ใช้สำหรับเรา

รายการอ้างอิง

ธนิช รัศมีธรรมชาติ. (2565). *จิตวิทยาว่าด้วยเงิน*. กรุงเทพมหานคร: ลีฟ ริช ฟอรัลเฟเวอริ.

Reference

Housel, M. (2020). *The Psychology of Money: Timeless Lessons on Wealth, Greed, and Happiness*. London. Harriman House Ltd.